

Press och information

Europeiska unionens domstol
PRESSMEDDELANDE nr 137/16
Luxemburg, den 15 december 2016

Dom i de förenade målen C-401/15–C-403/15
Noémie Depesme m.fl./Minsitre de l'Enseignement supérieur et de la
recherche

I fråga om sociala förmåner för gränsarbetare kan ett barn i en ombildad familj betraktas som barn till sin styvförälder

På detta område definieras inte släktskap ur ett juridiskt perspektiv utan ur ett ekonomiskt perspektiv på så sätt att barn vars styvförälder är migrerande arbetstagare kan göra gällande rätt till en social förmån om styvföräldern i praktiken bidrar till barnets försörjning

Mellan juli 2013 och juli 2014 föreskrevs i luxemburgsk rätt att barn till gränsarbetare som är anställda i Luxemburg eller som utövar verksamhet i det landet kunde ansöka om studiemedel för högre utbildning (studiemedel) bland annat under förutsättning att gränsarbetaren hade arbetat i Luxemburg under en oavbruten period på fem år vid ansökningstillfället¹.

Noémie Depesme, Adrien Kaufmann och Maxime Lefort bor alla i ombildade familjer som består av deras respektive genetiska mor och deras styvfar² (deras genetiska fäder är antingen skilda från modern eller avlidna). De ansökte var och en om studiemedel i Luxemburg för läsåret 2013/2014 med anledning av att deras respektive styvfar hade arbetat oavbrutet i Luxemburg sedan mer än fem år (ingen av mödrarna arbetade däremot i detta land vid den tidpunkten). De luxemburgska myndigheterna avlog ansökningarna med motiveringen att Noémie Depesme, Adrien Kaufmann och Maxime Lefort inte var "barn" till en gränsarbetare i juridisk mening, utan enbart "styvbarn".

Sedan de tre studenterna överklagat de luxemburgska myndigheternas beslut, har Cour administrative du Luxembourg (Högsta förvaltningsdomstolen, Luxemburg), som nu ska pröva målet, ställt en fråga till EU-domstolen för att få utrett huruvida begreppet "barn", när det gäller sociala förmåner, även ska inkludera styvbarn. Med andra ord ska det fastställas om släktskap kan ses inte ur ett juridiskt perspektiv, utan ur ett ekonomiskt perspektiv.

I dagens dom erinrar EU-domstolen inledningsvis om att enligt en unionsförordning³ ska en arbetstagare som är medborgare i en medlemsstat, på alla andra medlemsstaters territorium, där han eller hon arbetar åtnjuta samma sociala och skattemässiga förmåner inhemska arbetstagare. EU-domstolen påpekar vidare att i fråga om unionsmedborgarskap definieras begreppet barn i ett unionsdirektiv⁴ såsom släktingar i rakt nedstigande led som är under 21 år eller är beroende för sin

¹ Frågan huruvida kravet på arbete under en oavbruten period på minst fem år, vilket infördes som en följd av EU-domstolens dom av den 20 juni 2013, *Giersch* (C-20/12, se PRESSMEDDELANDE nr 74/13), är diskriminerande eller inte med avseende på unionsrätten har prövats i målet *Bragança Linares Verruga m.fl.* (C-238/15) i vilket EU-domstolen avkunnade dom igår, den 14 december (se PRESSMEDDELANDE nr 133/16). Enligt domstolen utgör detta villkor en omotiverad diskriminering, i den mån det inte är nödvändigt för att uppnå det legitima mål som Luxemburg eftersträvar (nämligen att öka andelen bosatta i Luxemburg med examen från högre utbildning). EU-domstolen noterar att den luxemburgska lagstiftningen har ändrats på den punkten sedan de aktuella omständigheterna: enligt lag av den 24 juli 2014 räcker det att gränsarbetaren har arbetat i Luxemburg under en femårsperiod under de sju år som föregår ansökan om studiemedel.

² Med styvfar avses här den man, annan än den genetiske fadern, som modern gift om sig med eller ingått ett registrerat partnerskap som likställs med äktenskap med. På samma sätt ska uttrycket "styvbarn" förstås som ett barn vars genetiska mor har gift om sig eller ingått ett registrerat partnerskap som likställs med äktenskap med en annan man än den genetiske fadern.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 492/2011 av den 5 april 2011 om arbetskraftens fria rörlighet inom unionen (EUT L 141, 2011, s. 1).

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG,

försörjning och såsom **släktingar i rakt nedstigande led även till maken/makan eller partnern**. EU-domstolen konstaterar att det följer av unionslagstiftningens utveckling att familjemedlemmar som kan komma i åtnjutande av den likabehandling som föreskrivs i förordningen är familjemedlemmar i den mening som avses i direktivet. Det finns inget som tyder på att unionslagstiftaren haft för avsikt att, såvitt gäller familjemedlemmar, införa en klar åtskillnad som innebär att familjemedlemmar till en unionsmedborgare i den mening som avses i direktivet inte nödvändigtvis är samma personer som familjemedlemmarna till denne medborgare i hans eller hennes egenskap av arbetstagare enligt förordningen.

EU-domstolen drar slutsatsen att **barnen till en gränsarbetares make, maka eller erkänd partner kan betraktas som barn till gränsarbetaren för att kunna komma i åtnjutande av en social förmån såsom studiemedel**. Detta gäller i ännu högre grad eftersom ett annat unionsdirektiv⁵, som trädde i kraft efter de omtvistade omständigheterna, ger stöd för att uttrycket "familjemedlemmar" även gäller gränsarbetares familjemedlemmar.

Vad gäller frågan hur stort gränsarbetarens bidrag till försörjningen av en student med vilken han eller hon inte är släkt i juridisk mening måste vara erinrar EU-domstolen om att **ställningen som försörjningsberoende familjemedlem är resultatet av en rent faktisk situation**⁶. Denna rättspraxis är också tillämplig på en makes/makas/partners bidrag till försörjningen av hans eller hennes styvbarn. **Bidraget till barnets försörjning kan framgå av objektiva omständigheter**, såsom äktenskap, ett registrerat partnerskap eller en gemensam bostad, **utan att det är nödvändigt att fastställa skälen till att gränsarbetaren bidrar till studentens försörjning eller att exakt beräkna försörjningens omfattning**.⁷

PÅPEKANDEN: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. EU-domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Bilder från uppläsningen av domen finns tillgängliga på "[Europe by Satellite](#)" ☐ ☎ (+32) 2 2964106

75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 2004, s. 77, och rättelse i EUT L 229, 2004, s. 35, samt rättelse till rättelsen i EUT L 197, 2005, s. 34).

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/54/EU av den 16 april 2014 om åtgärder som underlättar utövandet av arbetstagares rättigheter i samband med fri rörlighet för arbetstagare (EUT L 128, 2014, s. 8).

⁶ Domstolens dom av den 18 juni 1985, *Lebon* ([C-316/85](#)).

⁷ Sedan den 24 juli 2014 har Luxemburg ändrat den omtvistade lagen på så sätt att det nu uttryckligen föreskrivs att barn till gränsarbetare kan komma i åtnjutande av studiemedel under förutsättning att arbetstagaren alltså bidrar till studentens försörjning. I den luxemburgska lagstiftningen definieras emellertid fortfarande inte uttryckligen vad som avses med "barn".